

musiał wykazać, że nie przewozi sprzętu zużytego. W tym celu może być zobowiązany do udostępnienia w szczególności: kopii dokumentu nabycia używanego sprzętu, certyfikatu badań lub dowodu sprawności funkcjonalnej oświadczenia posiadacza używanego sprzętu, organizującego jego przemieszczanie, że używany sprzęt oraz przewo-

żone z nim rzeczy nie są odpadem czy dokumentu transportowego (np. listu przewozowego). Co więcej, organizujący przemieszczanie sprzętu musi także zapewnić przeprowadzenie badania używanego sprzętu polegającego na ocenie jego funkcjonalności, obecności w nim niebezpiecznych substancji, mieszanin oraz części śladowych, z którego sporządza się bezdopuszczalną dokumentację umieszczoną na sprzęcie.

Niezapowiedziane kontrole

Ustawa zawiera przepisy zmieniające ustawy szczególne, w tym ustawę z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej,

i przewiduje możliwość przeprowadzania przez Inspekcję Ochrony Środowiska, Inspekcję Handlową, marszałka województwa oraz starostę niezapowiedzianych kontroli u podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie zbierania i przetwarzania zużytego sprzętu oraz recyklingu i innych niż recykling procesów odzysku odpadów powstałych ze zużytego sprzętu. Oprócz braku obowiązku zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli, wyłączony został także zakaz podejmowania i prowadzenia równoczesnych kontroli działalności przedsiębiorcy, obowiązek ograniczenia czasu trwania wszystkich kontroli w jednym roku kalendarzowym oraz obowiązek co do miejsca przeprowadzenia kontroli. Oznacza to, iż organy uprawnione otrzymały dużą swobodę w zakresie przeprowadzania postępowania kontrolnego.

Podsumowanie

Ustawa z 11 września 2015 r. obowiązuje dopiero od 1 stycznia 2016 r., trudno mówić więc o jej skutkach. Z pewnością powinien cieszyć fakt, że ma ona na celu przede wszystkim edukację społeczeństwa oraz zapobieganie zagrożeniu środowiska oraz życia i zdrowia ludzi i zwierząt. Niestety wiąże się z nałożeniem na przedsiębiorców szeregu obowiązków, z których wywiązywanie się może generować z początku pewne problemy i koszty. Z tej przyczyny warto jest poszerzyć wiedzę o nowe przepisy i ustalić w jakim zakresie znajdują one zastosowanie do prowadzonego przez nas biznesu.

Sylvia Jeżowska
Radca prawny

Małgorzata Krowicka
Apelantka radcowski

Wydawca:

Regionale Centrum Innowacji i Transferu Technologii
ul. Jagiellońska 20-21, 70-363 Szczecin
tel. Fax: (91) 449 43 54

email: innowacje@rci.ttt.pl
www.innowacje.rci.ttt.pl

Znajdź swój najbliższy ośrodek Enterprise Europe Network i odwiedź się więcej na www.westpoland.pl

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

- najważniejsze zmiany w przepisach

Wstęp

11 września 2015 r. w miejsce dotychczas obowiązujących przepisów uchwalona została ustawa o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, wdrażająca postanowienia dyrektywy unijnej. Większość przepisów ustawy weszła w życie 1 stycznia 2016 r., nakładając nowe obowiązki m. in. na dystrybutorów i wprowadzających sprzęt elektryczny i elektroniczny do obrotu.

Przez „dystrybutora” rozumie się podmioty udostępniające na rynku sprzęt, ale nie będące producentami sprzętu.

Pod pojęciem „wprowadzających sprzęt” elektryczny i elektroniczny do obrotu należy przede wszystkim rozumieć podmioty, które taki sprzęt sprzedają, i to niezależnie od

tego czy są jednocześnie jego producentami czy też odspędzają sprzęt wyprodukowany na terytorium Polski lub zagranicą.

„Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny” to sprzęt, którego posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia się jest zobowiązany. Natomiast poprzez „sprzęt”, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, należy rozumieć urządzenie, którego prawidłowe działanie jest uzależnione od dopływu prądu elektrycznego lub od obecności pól elektromagnetycznych, oraz urządzenie mogące służyć do wytwarzania, przesyłu lub pomiaru prądu elektrycznego lub pól elektromagnetycznych, które są zaprojektowane do użytku przy napięciu

elektrycznym nieprzekraczającym 1000 V dla prądu przemiennego oraz 1500V dla prądu stałego.

Celem ustawy jest przede wszystkim ochrona środowiska opierająca się na zasadach działania zapobiegawczego, naprawiania szkody u źródła i ponoszenia kosztów tej ochrony przez zanieczyszczającego. Aby cel ten realizować ustawodaw-

stwo przewiduje, że w punkcie sprzedaży, o ile zużyty sprzęt jest tego samego rodzaju i pełni te same funkcje co sprzęt sprzedawany. Jeżeli dystrybutor dostarcza nabywcy sprzęt przeznaczony dla gospodarstw domowych, wówczas ma obowiązek odebrać zużyty sprzęt tego samego rodzaju i pełniący te same funkcje w miejscu dostawy.

zdrowia lub życia. W takim przypadku ten, kto zgłosił się z zanieczyszczonym urządzeniem do serwisu powinien go przekazać bezpośrednio do przedsiębiorcy zbierającego zużyty sprzęt lub prowadzącego zakład przetwarzania.

Uprawnienia przyznane użytkownikom mają spowodować, że nie

będą realizowane przez umieszczenie stosownej informacji w widocznym miejscu w punkcie sprzedaży. Dystrybutor sprzedający na odległość powinien umieścić stosowną informację na stronie internetowej lub przesłać kupującemu odpowiedni komunikat.

Powysze informacje nie są jedynymi, jakie powinien otrzymać użytkownik sprzętu elektrycznego lub elektronicznego. Wprowadzający sprzęt do obrotu powinien bowiem zadbać o to, aby była do niego dołączona informacja o zakazie umieszczenia zużytego sprzętu łącznie z innymi odpadami, potencjalnych skutkach dla środowiska i zdrowia ludzi wynikających z obecności w sprzęcie niebezpiecznych substancji czy mieszanin, systemie zbierania i zwrotu sprzętu oraz roli, jaką gospodarstwo domowe spełnia w przyczynieniu się do ponownego użycia i recyklingu zużytego sprzętu. Jak zatem widać nowa regulacja kładzie duży nacisk na edukację i profilaktykę, zgodnie z zasadą, iż łatwiej zapobiegać niż leczyć.

Zbieranie zużytego sprzętu

Zgodnie z ustawą podmioty wprowadzające sprzęt elektryczny i elektroniczny na rynek muszą osiągnąć minimalne roczne poziomy zbierania zużytego sprzętu. W latach 2018 – 2020 poziom ten będzie wynosił przynajmniej 40% średniorocznej

masę sprzętu wprowadzonego do obrotu, a w przypadku sprzętu oświetleniowego przynajmniej 50%. Od roku 2021 poziom ten wzrośnie do 65%. Średnioroczną masę sprzętu wprowadzonego do obrotu w danej grupie sprzętu oblicza się w kilogramach na podstawie danych z poszczególnych trzech lat poprzedzających dany rok. Wskazane dane powinny być ewidencjonowane. Ewidencję należy przechowywać przez pięć lat od końca roku kalendarzowego, której dotyczy.

W tym miejscu pojawia się pytanie co zrobić z zbieranymi elektrośmieciami. Otóż powinny one zostać przekazane do zakładu przetwarzania, który prowadzi demontaż oraz przygotowanie do ponownego użycia. Ustawa nakłada na wprowadzającego obowiązek zawarcia z przedsiębiorcą prowadzącym taki zakład pisemnej umowy pod rygorem nieważności.

Autoryzowany przedstawiciel

W przypadku eksportu sprzętu za granicę do krajów Unii Europejskiej ustawodawca unijny nałożył na wprowadzających sprzęt obowiązek wyznaczenia na terenie kraju docelowego autoryzowanego przedstawiciela, który będzie wykonywał obowiązki związane z gospodarowaniem odpadami w imieniu eksportera. Analogicznie producenci

innych krajów Unii Europejskiej posiadają obowiązek wyznaczenia takiego autoryzowanego przedstawiciela na terenie Polski. Umowa z autoryzowanym przedstawicielem wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności.

Demontaż bezpieczny dla ludzi i środowiska

Nowe przepisy oprócz tego, iż mają przeznaczone do zwiększenia masę zbieranego zużytego sprzętu, a przez to do osiągnięcia przez Polskę minimalnych poziomów określonych prawem unijnym, zmierzają do poprawy stanu odzysku sprzętu, jego przygotowania do ponownego użycia i recyklingu. Ponadto, mają doprowadzić do prowadzenia demontażu bezpiecznego dla środowiska i zdrowia ludzi. Przepisy ustawy zabraniają zbierania niekompletnego sprzętu oraz jego części przez podmioty inne niż wyrażone w ustawie. Demontaż może być przeprowadzany wyłącznie w zakładach przetwarzania. Taką regulacją ma za zadanie ograniczyć nielegalny demontaż zużytego sprzętu dokonywany często w celu sprzedaży w punktach złomu i związana jest z występującymi zagrożeniami dla życia i zdrowia ludzkiego oraz dla środowiska naturalnego. Dodatkowo czynnikiem odstraszającym ma być wysoka grzywna, nawet do 100.000 zł.

Transport używanego sprzętu

Na nowe przepisy muszą uważać także Ci, którzy przewożą używany sprzęt poza terytorium kraju. Chodzi tu także o sprzęt wadliwy, wysłany do naprawy gwarancyjnej. Posiadacz używanego sprzętu organizujący jego przemieszczanie (a zatem najpewniej przewoźnik, w razie powzięcia przez uprawnione organy wątpliwości co do stanu przewozonego sprzętu, będzie

ca zdecydować, że to wprowadzający sprzęt na rynek będzie ponosił odpowiedzialność za gospodarowanie odpadami, które powstają ze sprzedawanych produktów. Użytkownik sprzętu otrzymał natomiast prawo do bezpłatnego oddania zużytego sprzętu sprzedawcy i to niekiedy nie, temu, u którego sprzęt nabył. Przyznanie takiego uprawnienia ma pomóc w rozwiązaniu problemu nieprawidłowego pozbywania się odpadów elektrycznych i elektronicznych przez użytkowników. Wprowadzający sprzęt zobowiązany został przede wszystkim do zbierania zużytego sprzętu i jego przekazywania zakładom przetwarzania. W niniejszym artykule postaramy się przybliżyć najważniejsze zmiany, które weszły w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

Łatwiejsze oddawanie elektroodpadów

Od 1 stycznia 2016 r. każdy dystrybutor sprzętu elektrycznego i elektronicznego zobowiązany jest do nieodpłatnego odbioru zużytego

szprzetu pochodzącego z gospodarstwa domowych w punkcie sprzedaży, o ile zużyty sprzęt jest tego samego rodzaju i pełni te same funkcje co sprzęt sprzedawany. Jeżeli dystrybutor dostarcza nabywcy sprzęt przeznaczony dla gospodarstw domowych, wówczas ma obowiązek odebrać zużyty sprzęt tego samego rodzaju i pełniący te same funkcje w miejscu dostawy.

Oznacza to, że jeżeli zamówimy do domu np. żelazko, stare będziemy mogli oddać dostawcy bez ponoszenia jakichkolwiek opłat. Do bezpłatnego odbioru zużytego sprzętu zostały także zobowiązane duże sklepy o powierzchni sprzedaży sprzętu przeznaczającego dla gospodarstw domowych co najmniej 400 m², o ile żaden z wymiarów takiego sprzętu nie przekracza 25 cm. Taki sklep nie może przy tym wymagać od oddającego urządzenie zakupu nowego sprzętu. Jest to istotna zmiana, gdyż do tej pory zwrot zużytego urządzenia możliwy był tylko przy zakupie nowego.

Podobnie do nieodpłatnego przyjęcia zużytego sprzętu zobowiązany jest prowadzący punkt serwisowy, o ile jego naprawa jest niemożliwa lub gdy właściciel uzna, że naprawa jest dla niego nieopłacalna.

Warto pamiętać, że podmioty zobowiązane mają prawo odmówić odbioru wyłącznie w jednej sytuacji - gdy sprzęt z uwagi na jego zanieczyszczenie stwarza zagrożenie dla

Obowiązki informacyjne

Z obowiązkiem przyjmowania elektrośmieci przez dystrybutorów i prowadzących punkt serwisowy powiązany jest obowiązek informowania użytkowników o ich uprawnieniach. Obowiązek taki powinien

